dibus aliquem emit vel conduxit ⁊ ſimi
lia fecit. ff. de inoff. teſt. in. l. fi. ¶ Pre
ſumitur aliquã eſſe vxorem niſi probe
tur contrariũ. ff. de ritu nup. l. libera. ⁊ i
ca. illud de preſump. ¶ Preſumit᷑ ali
quis bonus ſi natus eſt de progenie bo
na. ⁊ ecõtra. ff. de redibitio. l. ſi ſeruus.
§. qui mancipia vendũt. ¶ Preſumit᷑
vxorẽ habere acquiſita de bonis mariti
niſi probetur ꝙ aliunde habuit. ff. d' do
na. inter vir. ⁊ vxo. l. quintus mucius.
¶ Preſumit᷑ ꝙ ſibi prouidere alias ꝓ
ſpicere velit qui ea condi. dotem dedit
vt ſibi redderet᷑. etiam in illum caſum q̄
fuit expreſſus niſi ꝯtrariũ ꝓbetur ꝑ mu
lierem. ff. de cõdi. ob cauſam de leg. ſi ex
traneus. ¶ Preſumit᷑ inuitus niſi ꝓbe
tur volens ſe feciſſe qui omnia bona ſua
alienauit. ff. qui in frau. credi. l. lucius.
§. qui omnia. ff. de ſeruitu. l. inuitum.
¶ Preſumitur ꝙ vſure ſunt ꝑmiſſe q̄
longo tempore ſunt ſolute. ff. de vſur.
l. cum in tem. ¶ Preſumitur debitor
liberatus qui habet inſtrumentum debi
ti cancellatum vel inciſum. ff. de ſolu. l.
ſi cirographum. ¶ Preſumitur mulie
rem ex alio concepiſſe que poſt mortem
viri vltra. xi. menſem peperit in aut᷑. de
reſtitu. ⁊ ea que parit. xi. menſe poſt vi
ri mortem. §. mulier. hec tamen preſum
ptio fit de preſenti ad ꝑteritum. ⁊ par
tus dicitur viri defuncti ꝗ poſt mor
tem ipſius naſcitur. Auicenna ſen. vice
ſima prĩa dicit in. vij. parit ⁊ viuit. i. xij
moritur. in. xi. viuit in. x. moritur. ergo
mulier pariens viuum in octauo vel p⁹
vndecimum menſem. a tempore mei ꝯ
cubitus non eſt meus. ⁊ vide glo. in di
cta autent᷑. in. §. mulier. vbi nota profe
cto ꝙ non ſolum non eſt meus qui poſt
vndecimum menſem naſcitur. ſed etiã
qui poſt. x. menſes. iiij. vel. v. dies. xi.
menſis naſcitur. Nam mulier ꝑ decẽ
menſes ⁊ duos dies poteſt filium in ve
tre portare ⁊ non plus. Et nota etiã ꝙ
plus q̄ ſex menſes portet ⁊ oportunum
eſt nature ꝙ tanto tempore portet. vide
pro iſto. l. ſeptimo menſe. ff. de ſta. ho.
¶ Preſumitur de preterito contra pre
ſens. vt colligitur. ff. quibus mo. pig.
vel ypo. ſol. l. ſicut. § ſuper vacuum. nã
ſic eſt contra aliquem in ſuo beneficio ꝯ
ſeruando. ff. de offi. teſta. l. papinian⁹.
§. meminiſſe. ¶ Preſumitur ꝙ res fi
lij ſunt patris. C. de proba. l. ſi vč. poſſi
dens. ¶ Preſumitur omnia ſolemni
ter acta in inſtrumento promiſſa inſti.
de inutili ſtipu la. §. ſi ſcriptum.
¶ Preſumitur ꝙ aliquis ſit perpetuo
furioſus qui in furore eſt. C. de vſufruc
tu. l. ambiguitatem.
¶ Preſumitur donationem factã an
te matrimonium fuiſſe factam tempore
matrimonij. ff. de iure doti. l. ſi res.
¶ Preſumitur aliquem pactum feciſ
ſe de pignore non petendo ſi de pecunia
pactus eſt. ff. quibus mo. pig. vel ypo.
ſol. l. ſoluitur. ¶ Preſumitur infantẽ
primo mortuum quando ipſe ⁊ mater i
naufragio porcus ſũt mortui. ff. de pac.
dota.

¶ Incipit ſumma magiſtri Dominici
de ciuitate viſentina qualiter notarij archi
epiſcoporũ ⁊ epiſcoporum debeant no
tarie officium exercere.

¶ Prohemium artis dictādi

OMne datuz
optimū ⁊ omne donum per
fectum ď ſurſum eſt ꝓcedēs
de patre luminū. Cum reuera omnis ſa
piētia bonoꝝ facultas virtus ⁊ poteſtas
memoria ⁊ intellectus ⁊ cetera bona q̄ ꝑ
humanū genus regūtur ab illo ꝓcedūt
pře qui ex nihilo creauit vniuerſa. Ea
propter ſiquidē vt preterita ⁊ preſētia
credant ad capacitatis memoriā in futu
ro. cum inter cetera bona ⁊ virtutes xp̄i
in ſacris ſcripturis memoria ꝙ plurimū
cōmendatur. Cum dicat Seneca. inter
humane nature cōmoda nil dignius me
moria reperitur. In xp̄i nomine ⁊ i eiuſdē
gratia ꝙ plures doctores periti a iuris ca
nonici ⁊ ciuilis exiſtant clipeo premuni
ti ⁊ non ignorēt prudēter ac diſcrete tā
ꝙ cauſarum defenſores aduocatiōis of
ficium exercere ⁊ tanꝙ magiſtri docto-
res iudices ⁊ iuriſconſulti cauſas cū ma
turitate debita terminare. non tamē q̄n
dam certum verborum modum ꝛ ratione
curſus ⁊ ſm dictaminum materiā tanꝙ
practicā ꝓpter verborum diſuetudinem
ſciunt aliquatenus ordinare. Cum nō-
nulli in ſtilo dictaminis quadam verbo
rum prolixitate ſubſtantiam ſiue naturaz
rei ſue minime contingunt. Alij vero in
proprie. Alij autē imperfecte qui volūt
arengas pendere. Alij etiam inducūt ꝙ
plurimas nouitates. Idcirco ego dñi-
cus dominici oriundus ď ciuitate viſen
tina in arte dictatoria diſcipulus diſcre
ti viri dñi Johannis ſeuerini bo. mē.
quondam archidyaconi calagoritañ. ⁊
theſaurarij viſentini: qui per ſpaciū tem
poris ⁊ continue circa officiū notarie cū
diligentia maxima fui ſolicitus ⁊ attēt⁹
non ſimilitudinarie. non methaphorice
non per allegoriā. nec diffuſe ſed plane
⁊ ꝓprie. licet in ſcientia memoria ⁊ intel
lectu inſufficiens exiſtam. idē ſapientū ⁊
peritoꝝ eruditionez ſi plene colligā. q̄z
videtur quedam impoſſibilitas nature:
vt dicit canon. Superuacuus laborat i
pendijs: qui ſolem veſtibus nititur adu
nare. Sed ad inſtructionem quorundā
nouiciorū in arte dictatoria diſcere vo
lentium ⁊ prodeſſe quandā breuez ſum
maz. ſm quā notarij archiep̄orum ⁊ epi
ſcoporum debēt notarie officium exerce
re ⁊ alias etiam litteras incipiendo per
ordinem in hoc breuiſſimo volumine ꝯ
pilabo.

¶ Explicit prohemium. Incipiunt ca
pitula archiep̄orum ⁊ ep̄oꝝ.

Primo ſequitur forma litterarum in cauſa pecuniaria.

¶ Sequitur ⁊ alia quando rector ſpoli
at clericū ſuo preſtimonio.
¶ Alia citatio ꝯ parochianos denegan
tes ſoluere decimas oblationes ⁊ alia ſua
iura rectori
¶ Alia citatio ꝯ rectorē recipiētē ad di
uina parochianos alteri⁹ eccle.
¶ Alia citatio contra ſubditos prauita
tem vſurariam exercentes
¶ Citatio i cā mřimoniali qñ vir diuer
tit ab vxore ſua ⁊ ꝯtraxit de facto cū ſcda.
¶ Citatio in cā mřimoniali qñ vir non
vult cohabitare vxori.
¶ Citatio in cā mřimoniali qñ emanat
ad inſtantiā vxoris ꝓ eo ꝙ eſt affinitas
inter ipſam ⁊ virū.
¶ Citatio in cā mřimoniali eo ꝙ vir ꝓp
ter impotētiā ꝑpetuā ñ ꝯgnouit vxorē cū
ꝑ triēniū ꝯtinue cohabitauit eidē
¶ Alia citatoria ſup adulterio ꝯmiſſo.
¶ Sñia lata ꝑ mřimonio ſeparando ꝙtū
ad cohitatiōez thori occaſiōe adulterij.